

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013448	Manuel Antonio	Vigo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
HOT	Hostalaría e turismo	CSHOT02	Axencias de viaxes e xestión de eventos	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0384	Recursos turísticos	2023/2024	6	187	187

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	JOSÉ MANUEL SAN LUIS LORENZO
Outro profesorado	

Estado: Supervisada

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O turismo representa unha porcentaxe significativa en Vigo, e maiormente na provincia, posto que o destino Rías Baixas, é un dos referentes a nivel nacional.

Existen na cidade e na provincia unha forte implantación de empresas turísticas de diversos tipos, tales como: aloxamentos, axencias de viaxes, actividades complementarias (transporte, actividades, OPC's, consultores, etc.); todas elas requiren dunha man de obra cualificada debido ao gran nivel de competencia no sector.

Nos eidos da planificación, xestión e comercialización de destinos turísticos a nivel rexional e local, aínda faltan profesionais que contribúan a que as ofertas dos mesmos sexan máis profesionais.

O perfil profesional do título de Técnico Superior en AXENCIAS DE VIAXES E XESTIÓN DE EVENTOS capacita para exercer a súa actividade no sector turístico, entendido no seu sentido máis amplo, o que inclúe todo tipo de eventos, terminais de viaxeiros e empresas de transporte, ademais das áreas turísticas tradicionais, como destinos e puntos de información, entre outros. Está ademais capacitado para a creación e implantación de plans e de actividades de desenvolvemento locais, ligados ao mesmo sector.

Trátase tanto de traballadores por conta allea como propia, incluíndo a posibilidade de ocupar postos en administracións públicas ou entes de características similares (consorcios, padroados, etc.).

Debido á complexidade deste sector e á gran cantidade de actividades nas que este profesional pode traballar cómpre que teña gran capacidade de innovación, coordinación de tarefas e orientación á calidade, etc.); todas elas requiren dunha man de obra cualificada debido ao gran nivel de competencia no sector.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Identificación dos recursos turísticos.	Definición. Clasificacións. Elaboración de la ficha de inventario.	14	10
2	Interpretación del patrimonio.	Fundamento da interpretación do patrimonio, procesos de planificación interpretativa, suxestións para a interpretación, deseño de métodos de avaliación e control	28	15
3	Patrimonio natural e paisaxístico.	Conceptos, normativa estatal e autonómica, tipos de protección, programas europeos e estatais, aplicación de novas tecnoloxías, turismo e sustentabilidade	20	10
4	Patrimonio histórico-artístico	Patrimonio e bens patrimoniais en España e Galicia, Patrimonio da humanidade material e inmaterial, Patrimonio Europeo: concepto e finalidade. BIC, museos e outros centros culturais...	21	10
5	Gastronomía	Gastronomía de España: elaboracións e produtos tradicionais	21	10
6	Enoloxía	Enoloxía de España: zonas vinícolas. Denominacións de orixe.	21	10

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
7	Festas, etnografía, artesanía e outras manifestacións populares	Festas e declaracións de interese turístico autonómico, nacional e internacional. Principais manifestacións etnográficas, artesanais en España	20	10
8	Introducción ao Arte: conceptos básicos .Interpretación de una obra de arte. <u>Pintura, escultura, arquitectura.</u>	Conceptos básicos da pintura, escultura, e arquitectura. Interpretación dunha obra de arte. Outras manifestacións artísticas	21	15
9	Historia del arte. Diferentes estilos artísticos.	Características y fechas de los periodos artísticos mais relevantes. Localización, técnicas, temas, manifestaciones, interpretación.	21	10

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Identificación dos recursos turísticos.	14

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Identifica os recursos turísticos do territorio e analiza a súa tipoloxía, as súas características e a normativa de protección.	NO
RA3 - Identifica o patrimonio sociocultural de España e analiza a súa diversidade.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.3 Clasifícanse atendendo á tipoloxía e consonte a lexislación.
CA1.4 Determinouse e explicouse o tipo de recurso, atendendo ás súas peculiaridades e á súa singularidade.
CA1.9 Reuníronse os documentos necesarios para solicitar adecuadamente a catalogación de bens ou recursos.
CA3.2 Elaboráronse fichas de identificación e descrición dos recursos para clasificar a súa tipoloxía e a súa importancia.

4.1.e) Contidos

Contidos
Recursos turísticos: clasificación.
Características dos recursos segundo a súa tipoloxía.
Lexislación relativa aos recursos turísticos e a súa aplicación.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Interpretación del patrimonio.	28

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Identifica o patrimonio sociocultural de España e analiza a súa diversidade.	NO
RA5 - Interpreta globalmente o patrimonio artístico, sociocultural e histórico, e analiza as estratexias necesarias para a súa aplicación como recurso turístico.	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.6 Identifícanse os principais museos e centros culturais españois, así como os seus contidos xenéricos.
CA3.8 Identifícanse os BIC máis representativos de Galicia.
CA5.1 Identifícanse as funcións e o valor da interpretación do patrimonio e dos recursos turísticos.
CA5.2 Identifícanse as fases dunha planificación interpretativa.
CA5.3 Establecéronse os métodos máis adecuados para levar a cabo a interpretación.
CA5.4 Caracterizáronse os sistemas de interpretación en función do tipo de recurso que se explique ou sobre o que se interveña.

Criterios de avaliación
CA5.5 Realizouse a planificación interpretativa, segundo o nivel de actuación e en función das fases.
CA5.6 Descríbense as formas de levar a cabo unha interpretación de recursos: itinerarios autoguiados, publicacións interpretativas, sinais e carteis, exhibicións, medios audiovisuais e centros de visitantes.
CA5.7 Defínense os métodos de avaliación e control na interpretación.
CA5.8 Deseñáronse os correspondentes cuestionarios de satisfacción.

4.2.e) Contidos

Contidos
Museos e outros centros culturais.
Fundamento da interpretación do patrimonio aplicado aos recursos.
Procesos da planificación interpretativa: métodos e soportes.
Suxestións para a interpretación: casos prácticos.
Deseño dos métodos de avaliación e control dos sistemas de interpretación.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Patrimonio natural e paisaxístico.	20

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Identifica os recursos turísticos do territorio e analiza a súa tipoloxía, as súas características e a normativa de protección.	NO
RA4 - Analiza, caracteriza e interpreta o patrimonio natural e paisaxístico de España como recurso turístico.	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Detectáronse os recursos turísticos máis destacados de cada comunidade autónoma.
CA1.2 Detectáronse os recursos turísticos de Galicia.
CA1.3 Clasifícaronse atendendo á tipoloxía e consonte a lexislación.
CA1.4 Determinouse e explicouse o tipo de recurso, atendendo ás súas peculiaridades e á súa singularidade.
CA1.5 Deseñáronse bases de datos de recursos turísticos por áreas ou zonas que reflectan a tipoloxía dos espazos turísticos en relación cos recursos da zona.
CA1.6 Definiuse a protección legal e institucional para cada recurso.
CA1.7 Recoñecéronse os organismos e as institucións para a tutela dos recursos.
CA1.8 Definiuse o proceso de petición para solicitar a declaración dun recurso en relación á súa tipoloxía e ás súas características.
CA4.1 Identifícaronse os obxectivos e os elementos clave para clasificar os tipos de recursos naturais e paisaxísticos.
CA4.2 Clasifícaronse os tipos de espazos naturais protexidos e non protexidos (litoral, montaña, espazos húmidos, etc.).
CA4.3 Defínense as características da clasificación legal existente.
CA4.4 Propuxéronse métodos para sensibilizar as persoas visitantes e previr conflitos na relación entre turismo e natureza.
CA4.5 Utilizáronse os sistemas de información xeográfica como ferramenta de planificación e uso turístico dos recursos naturais.
CA4.6 Definiuse a protección legal e institucional do patrimonio natural: organismos e institucións na tutela do patrimonio, acordos e convenios internacionais, e normativa da Unión Europea.

4.3.e) Contidos

Contidos
Lexislación relativa aos recursos turísticos e a súa aplicación.

Contidos
<p>Normativa de ámbito comunitario, estatal e autonómico referente aos recursos turísticos, á súa protección, ao seu mantemento e ao seu recoñecemento.</p> <p>Concepto de recursos naturais e paisaxísticos.</p> <p>Normativa estatal e autonómica.</p> <p>Espazos naturais protexidos españois e a súa normativa: parques nacionais, parques naturais, etc. Flora e fauna máis destacadas.</p> <p>Programas europeos e estatais, e outras axudas destinadas ao aproveitamento turístico destes bens.</p> <p>Novas tecnoloxías para detectar e localizar os espazos: programas de cartografía, etc. Utilización.</p> <p>Medidas para manter o medio. Turismo e sustentabilidade.</p>

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Patrimonio histórico-artístico	21

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Identifica os recursos turísticos do territorio e analiza a súa tipoloxía, as súas características e a normativa de protección.	SI
RA3 - Identifica o patrimonio sociocultural de España e analiza a súa diversidade.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Detectáronse os recursos turísticos máis destacados de cada comunidade autónoma.
CA1.2 Detectáronse os recursos turísticos de Galicia.
CA1.3 Clasificáronse atendendo á tipoloxía e consonte a lexislación.

Criterios de avaliación
CA1.4 Determinouse e explicouse o tipo de recurso, atendendo ás súas peculiaridades e á súa singularidade.
CA1.5 Deseñáronse bases de datos de recursos turísticos por áreas ou zonas que reflectan a tipoloxía dos espazos turísticos en relación cos recursos da zona.
CA1.6 Definiuse a protección legal e institucional para cada recurso.
CA1.7 Recoñecéronse os organismos e as institucións para a tutela dos recursos.
CA1.8 Definiuse o proceso de petición para solicitar a declaración dun recurso en relación á súa tipoloxía e ás súas características.
CA1.9 Reuníronse os documentos necesarios para solicitar adecuadamente a catalogación de bens ou recursos.
CA3.1 Identifícaronse os obxectivos e os elementos clave para clasificar a tipoloxía do patrimonio histórico e cultural.
CA3.3 Identifícaronse as cidades españolas Patrimonio da Humanidade, así como outros bens inscritos na lista de Patrimonio Mundial como bens de interese cultural (BIC), e outro tipo de bens clasificados.

4.4.e) Contidos

Contidos
Patrimonio e bens patrimoniais en España. Turismo cultural. Identificación e análise do patrimonio histórico-artístico e sociocultural de Galicia: BIC, Patrimonio da Humanidade, museos, festas, gastronomía e enoloxía, etnografía e artesanía, patrimonio inmaterial, e arquitectura civil, relixiosa e militar. Patrimonio da Humanidade: concepto; criterios de inclusión e categorías na lista de Patrimonio da Humanidade; xestión dunha candidatura; órganos; bens españois incluídos na lista de Patrimonio da Humanidade. Patrimonio Europeo: concepto e finalidade; bens españois declarados.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Gastronomía	21

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Identifica os recursos turísticos do territorio e analiza a súa tipoloxía, as súas características e a normativa de protección.	NO
RA3 - Identifica o patrimonio sociocultural de España e analiza a súa diversidade.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Detectáronse os recursos turísticos máis destacados de cada comunidade autónoma.
CA1.2 Detectáronse os recursos turísticos de Galicia.
CA1.3 Clasificáronse atendendo á tipoloxía e consonte a lexislación.
CA1.4 Determinouse e explicouse o tipo de recurso, atendendo ás súas peculiaridades e á súa singularidade.
CA1.5 Deseñáronse bases de datos de recursos turísticos por áreas ou zonas que reflectan a tipoloxía dos espazos turísticos en relación cos recursos da zona.
CA1.6 Definiuse a protección legal e institucional para cada recurso.
CA1.7 Recoñecéronse os organismos e as institucións para a tutela dos recursos.
CA1.8 Definiuse o proceso de petición para solicitar a declaración dun recurso en relación á súa tipoloxía e ás súas características.
CA3.4 Deseñáronse fórmulas para clasificar e interpretar outro tipo de recursos: gastronomía, museos, etnografía, etnoloxía e tradicións.

4.5.e) Contidos

Contidos
Patrimonio e bens patrimoniais en España. Turismo cultural.
Gastronomía de España: elaboracións e produtos tradicionais. Normativa.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Enoloxía	21

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Identifica os recursos turísticos do territorio e analiza a súa tipoloxía, as súas características e a normativa de protección.	NO
RA3 - Identifica o patrimonio sociocultural de España e analiza a súa diversidade.	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Detectáronse os recursos turísticos máis destacados de cada comunidade autónoma.
CA1.2 Detectáronse os recursos turísticos de Galicia.
CA1.3 Clasifícaronse atendendo á tipoloxía e consonte a lexislación.
CA1.4 Determinouse e explicouse o tipo de recurso, atendendo ás súas peculiaridades e á súa singularidade.
CA1.5 Deseñáronse bases de datos de recursos turísticos por áreas ou zonas que reflectan a tipoloxía dos espazos turísticos en relación cos recursos da zona.
CA1.6 Definiuse a protección legal e institucional para cada recurso.
CA1.7 Recoñecéronse os organismos e as institucións para a tutela dos recursos.
CA1.8 Definiuse o proceso de petición para solicitar a declaración dun recurso en relación á súa tipoloxía e ás súas características.
CA3.4 Deseñáronse fórmulas para clasificar e interpretar outro tipo de recursos: gastronomía, museos, etnografía, etnoloxía e tradicións.

4.6.e) Contidos

Contidos
Patrimonio e bens patrimoniais en España. Turismo cultural.
Enoloxía de España: zonas vinícolas e denominacións de orixe.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	Festas, etnografía, artesanía e outras manifestacións populares	20

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Identifica os recursos turísticos do territorio e analiza a súa tipoloxía, as súas características e a normativa de protección.	NO
RA2 - Interpreta os conceptos básicos da arte, e caracteriza o patrimonio artístico de España.	NO
RA3 - Identifica o patrimonio sociocultural de España e analiza a súa diversidade.	NO

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Detectáronse os recursos turísticos máis destacados de cada comunidade autónoma.
CA1.2 Detectáronse os recursos turísticos de Galicia.
CA1.3 Clasificáronse atendendo á tipoloxía e consonte a lexislación.
CA1.4 Determinouse e explicouse o tipo de recurso, atendendo ás súas peculiaridades e á súa singularidade.
CA1.5 Deseñáronse bases de datos de recursos turísticos por áreas ou zonas que reflectan a tipoloxía dos espazos turísticos en relación cos recursos da zona.
CA1.6 Definiuse a protección legal e institucional para cada recurso.

Criterios de avaliación
CA1.7 Recoñecéronse os organismos e as institucións para a tutela dos recursos.
CA1.8 Definiuse o proceso de petición para solicitar a declaración dun recurso en relación á súa tipoloxía e ás súas características.
CA2.6 Recoñecéronse os centros culturais de interese con actividade turística.
CA3.4 Deseñáronse fórmulas para clasificar e interpretar outro tipo de recursos: gastronomía, museos, etnografía, etnoloxía e tradicións.
CA3.5 Clasifícaronse as festas tradicionais e diferenciáronse as de interese turístico internacional e estatal, e as que se celebren nas comunidades autónomas.

4.7.e) Contidos

Contidos
Patrimonio e bens patrimoniais en España. Turismo cultural.
Museos e outros centros culturais.
Festas e declaracións de interese turístico autonómico, estatal e internacional: normativa.
Etnografía e artesanía: produtos propios de cada zona e a súa tipoloxía.
Descrición e contido do patrimonio inmaterial: música popular, danza, tradicións e outras expresións culturais.

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	Introducción ao Arte: conceptos básicos .Interpretacion de una obra de arte. Pintura, escultura, arquitectura.	21

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Identifica os recursos turísticos do territorio e analiza a súa tipoloxía, as súas características e a normativa de protección.	NO
RA2 - Interpreta os conceptos básicos da arte, e caracteriza o patrimonio artístico de España.	NO

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.4 Determinouse e explicouse o tipo de recurso, atendendo ás súas peculiaridades e á súa singularidade.
CA2.1 Identificáronse os aspectos básicos da arte universal.
CA2.5 Identificáronse as principais liñas conceptuais da pintura, a escultura e a arquitectura que fundamentan unha cultura.
CA2.7 Interpretáronse e analizáronse obras de arte de diferentes tipos.

4.8.e) Contidos

Contidos
Conceptos básicos de pintura, escultura e arquitectura.
Análise e interpretación básica dunha obra de arte.

4.9.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
9	Historia del arte. Diferentes estilos artísticos.	21

4.9.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Interpreta os conceptos básicos da arte, e caracteriza o patrimonio artístico de España.	NO
RA3 - Identifica o patrimonio sociocultural de España e analiza a súa diversidade.	NO

4.9.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.2 Detectáronse as principais manifestacións artísticas españolas.
CA2.3 Recoñecéronse prototipos artísticos que constitúen os modelos universais e españois.
CA2.4 Discrimináronse as características técnicas e culturais de cada estilo.
CA3.7 Recoñeceuse o patrimonio sociocultural máis representativo de cada período histórico de Galicia.

4.9.e) Contidos

Contidos
Outras manifestacións artísticas.
Movementos e estilos artísticos en pintura, escultura, arquitectura e outras manifestacións artísticas de España, facendo especial referencia ao ámbito galego: prehistoria; primeiras culturas; arte romana, visigoda, islámica, mudéjar e mozárabe, prerromán

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os mínimos para acadar a avaliación positiva no presente módulo darán conta da consecución de todos os Resultados de Aprendizaxe dun xeito equilibrado e cun grado de participación activa nos traballos e actividades a desenvolver. Asemade, dado que se trata de ensinanzas presenciais, o alumnado deberá asistir regularmente ás actividades programadas, considerándose Perda de Avaliación Continua cando o número de faltas inxustificadas supere o 10% da duración total do módulo tal e como se establece na Orde do 12 de xullo de 2011 (DOG nº 136/2011 do 15 de xullo).

Estes contidos mínimos serán a referencia para configurar as probas de recuperación das partes non superadas, así como as probas de avaliación extraordinaria do alumnado con Perda de Avaliación Continua e, guiarán o procedemento da avaliación ordinaria do módulo.

O conxunto de mínimos exixibles para o módulo de RECURSOS TURÍSTICOS están expresados en cada unidade didáctica.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

O procedemento de avaliación basearase no sistema de avaliación continua e integral do alumnado, polo que non só serán tidos en conta os exames para determinar a nota final, senón todo o traballo que o alumnado leva a cabo diariamente en relación ao módulo que aquí se trata.

Os criterios de cualificación que se terán en conta para calcular a nota global, son os seguintes:

1) Probas obxectivas escritas e/ou orais (test, preguntas breves, de desenvolvemento, casos prácticos, etc.) de contidos conceptuais, que representarán o 55% da valoración total do módulo (nota máxima 5,5 puntos sobre 10).

- Levarase a cabo unha ou varias probas en cada trimestre coas unidades didácticas que se determinen en función do ritmo de evolución do grupo. En caso de ser varias, o cálculo de este apartado será a media aritmética, sempre e cando se acadaran os mínimos esixibles en cada unha das probas.

- No caso da non consecución dos mínimos esixibles nas probas realizadas, o alumnado deberá realizar a correspondente recuperación nas datas que se establezan.

- É obrigatorio presentarse a todas as probas escritas nas datas marcadas a tal efecto. A non asistencia (quedará a valoración do profesor considerar xustificada ou non a falta), suporá a cualificación negativa da avaliación.

2) Probas prácticas orais e/ou escritas (traballos, casos prácticos, exercicios individuais ou grupais) de contidos procedimentais, que representarán o 45% da valoración total do módulo (nota máxima 4,5 puntos sobre 10). Propóranse coa finalidade de que o alumnado investigue pola súa conta ou de xeito grupal aspectos relativos á materia a tratar. Se valorará a estrutura e dominio de contidos, dinámica de traballo, exposición (se é o caso) e uso de recursos, habilidades e destrezas e todos aqueles aspectos procedimentais recollidos nos criterios de avaliación do módulo (creatividade, iniciativa, o esforzo e autosuficiencia na busca de información e no manexo de bibliografía especializada; presentación, capacidade crítica, capacidade comunicativa e a organización na exposición).

Aqueles traballos nos que se plaxie sen a debida xustificación bibliográfica, non serán cualificados.

- Realizaranse unha ou varias probas prácticas en cada trimestre. En caso de ser varias, o cálculo de este apartado será a media aritmética, sempre e cando se alcanzaran os mínimos esixibles en cada unha das probas.

- A non presentación de algún dos traballos solicitados ou entrega fora das datas límite establecidas, non permitirá facer media co resto de traballos e, polo tanto, considerarase suspenso este apartado.

- No caso da non consecución dos mínimos esixibles nas probas realizadas ou da NON entrega ou entrega fora da data límite establecida polo docente, deberá realizar a correspondente entrega e/ou repetición nas

datas e modo establecido polo profesor.

- Así mesmo, é requisito imprescindible a entrega de todas elas na data solicitada a tal efecto, para ter posibilidade de facer media co resto de apartados.
- Se nalgunha avaliación, por decisión do docente, non se realizara ningunha proba práctica, os puntos acumularase á puntuación da proba escrita.

CÁLCULO da NOTA de cada AVALIACIÓN

A recordar: a expresión numérica no programa de xestión da Consellería (Xade) faise en forma de cualificación numérica entre 1 e 10, sen decimais.

A nota da avaliación será a suma dos apartados anteriores, sempre que se alcancen os mínimos esixibles en cada un deles. Farase o redondeo hacia o seguinte número enteiro sempre que se supere en 7 décimas o enteiro resultante desta media.

Aquel alumnado que non supere os mínimos esixidos nalgunha das avaliacións, terán que recuperar a parte correspondente durante o período de recuperación (ver apartado 6a).

CÁLCULO da NOTA FINAL do MÓDULO

Para acadar unha cualificación positiva no módulo, a/o alumna/o terá que superar todas as avaliacións, acadando os mínimos esixibles para este módulo., tendo en conta que esta é a media aritmética das notas reais que teña rexistradas o docente (con decimais) das avaliacións, e farase o redondeo hacia o seguinte número enteiro sempre que se supere en 7 décimas o enteiro resultante desta media.

RECUPERACIÓN DO MÓDULO

Aquel alumnado que non superase o módulo, terá que realizar as actividades de recuperación que se indican no Apartado 6a) desta programación, sendo posteriormente avaliado mediante as probas de recuperación establecidas.

O alumnado que non supere as probas de recuperación de calquera das avaliacións en período ordinario, debe examinarse de toda a materia no seu caso, nas probas extraordinarias ao efecto.

PÉRDIDA DO DEREITO Á AVALIACIÓN CONTINUA

O alumnado que supere o 10% de faltas non xustificadas respecto do total de horas do módulo, perderá o dereito á avaliación continua (PD), tendo dereito a realizar unha proba final extraordinaria detallada no apartado 6b) desta programación. Esta situación se lle comunicará ao alumnado por escrito segundo o establecido na normativa correspondente.

O Módulo de RECURSOS TURÍSTICOS ten un total de 187 horas, polo que se considerará PD cun total de 19 horas de falta de asistencia non xustificada ao módulo.

O PD supón que aínda que o alumnado ten dereito a seguir asistindo ás clases e poderá seguir participando nas probas prácticas, non será avaliado en ningún caso, durante o curso escolar, ata a proba extraordinaria específica para alumnado con Perda de Dereito a Avaliación Continua, que se levará a cabo nas datas programadas e publicadas no centro educativo para o seu coñecemento.

O alumno con perda de avaliación continúa deberá presentar tamén todos os traballos prácticos que sexan esixidos polo docente ao resto do grupo.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Durante o período ordinario, para a recuperación das unidades didácticas non superadas, programaranse actividades ou/e traballos dirixidos que permitan ao alumno/a adquirir as capacidades non acadadas e cumprir cos mínimos esixidos. No seu caso, o alumnado deberá presentar os traballos correspondentes non presentados no seu momento. Estas actividades e traballos organizaranse de forma personalizada: a súa descrición, obxectivos e instrucións para o seu desenvolvemento. Terán un carácter de síntese e a variedade de actividades irá en función das necesidades de formación e repaso de cada un dos alumnos/as que non acadaron os mínimos esixibles para unha avaliación positiva, ao longo do curso.

Establecerase unha/s proba/s de recuperación escrita que avalíe a consecución dos mínimos esixibles para o alumnado que non haxa superado as probas ordinarias.

Cabe engadir que unha recuperación non é un procedemento para, en ningún caso, poder mellorar a súa nota inicial (sempre e cando esta fora aprobada), senón só para recuperar aqueles coñecementos mínimos que non se conseguiron acadar.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Conforme se determina no artigo 25 da Orde do 12 de xullo de 2011, o número de faltas sen xustificar que implica a perda do dereito á avaliación continua nun determinado módulo será do 10% do número total de sesións.

Para os efectos de determinación da perda do dereito á avaliación continua, o profesorado valorará as circunstancias persoais e laborais do alumno ou a alumna na xustificación desas faltas, cuxa aceptación será acorde co establecido no correspondente regulamento de réxime interno do centro. Para tales efectos e con carácter previo, o centro enviará un apercibimento (AP) ao alumno ou á alumna cando as faltas de asistencia inxustificadas superen o 6% respecto da súa duración total. Nel indicárase que terá o PD no módulo de acumular un 10% de inasistencias inxustificadas con respecto á súa duración total. Cando as faltas de asistencia alcancen a citada porcentaxe comunicárase o PD.

O alumnado que perdesse o dereito á avaliación continua no módulo de RECURSOS TURÍSTICOS terá dereito a unha proba final extraordinaria previa á avaliación final.

No caso do módulo de RECURSOS TURÍSTICOS, o alumnado será apercibido ou perderá o dereito a avaliación continua, cando supere o número de faltas equivalentes a:

- Apercebemento (superado o 6% da duración do módulo: 187 horas: 11 faltas de asistencia)
- Perda do dereito á avaliación continua (superado o 10% da duración do módulo: 187 horas: 19 faltas de asistencia).

O sistema extraordinario de avaliación para o alumnado que teña perda do dereito á avaliación continua consistirá nunha única proba teórico-práctica que versarán sobre a totalidade dos criterios mínimos esixibles e poderá estar conformada por preguntas tipo test, preguntas curtas e/ou de desenvolvemento, así como pola resolución de supostos prácticos.

Asemesmo, deberá presentar previamente ao examen todos aqueles traballos solicitados polo docente ao longo do curso ao resto do alumnado ordinario.

A nota mínima para superar esta proba é de 5 puntos (valorando sobre un total de 10 puntos). En caso de non presentarse a cualificación será de 1.

A ter en conta:

- Para acudir os exames, será obrigatorio presentarse co material necesario para a realización do mesmo.
- O alumnado non poderá portar ningún dispositivo electrónico: teléfono móbil, reloxos intelixentes, auriculares ...
- Os teléfonos móbiles non serán admitidos como calculadoras, se foran precisas, salvo que o docente encargado do exame considere válido o seu uso.
- O alumnado presentarse puntualmente á proba, quedando fora da mesma aqueles alumnos que cheguen con máis de 15 minutos de retraso, quedando a criterio do docente se a causa que produce a demora é ou non xustificada.
- O alumnado que non poida acudir á proba na data establecida, non terán dereito á repetición da mesma.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

No seguimento da programación teranse en conta as conclusións obtidas na avaliación inicial.

Os principais indicadores do grao do cumprimento da programación serán:

- O grao de cumprimento da temporalización
- O logro dos obxectivos programados
- Os resultados académicos acadados

Para a avaliación da práctica docente recabarase información a través de cuestións periódicas ao alumnado nas que se solicitará valoración sobre a metodoloxía e aspectos relativos á docencia, a forma de traballo na aula, técnicas de avaliación, así como cuestións que indiquen se se acadaron os obxectivos das distintas unidades didácticas.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

A avaliación inicial permitirá coñecer todo o relacionado coa motivación do alumnado, a actitude coa que se enfrenta ao proceso de ensinanza/aprendizaxe, e os coñecementos que ten sobre a materia que se vai impartir. Para a súa aplicación empregaranse:

- Cuestionario de motivación inicial. Os indicadores deste cuestionario son: nivel de estudos realizados, interese na realización do módulo, información sobre o contido do mesmo, grao de experiencia no sector, expectativas sobre o módulo.
- Cuestionario de coñecementos iniciais. As cuestións versarán sobre contidos presentes no módulo.

A información que subministra a avaliación inicial deberá servir como punto de referencia para a actuación pedagóxica e aportar ao docente información sobre o que realmente progresa o alumno ao longo do curso respecto aos seus coñecementos iniciais.

Asemade, tamén resulta relevante extraer información sobre o entorno no que se desenvolve o alumno, inclusive o contexto familiar e o seu entorno social máis achegado.

En todo caso, a avaliación inicial nunca será representativa na cualificación final do alumnado

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

O alumnado que precise actividades de reforzo realizará actividades de repaso e supostos prácticos co docente, incidindo nas necesidades propias de cada un deles.

- Realizaranse ademáis: elaboración de pequenos cuestionarios, exercicios prácticos, pequenos traballos de búsqueda de información, de forma individualizada.
- Repetición de prácticas.
- Axustes na metodoloxía, adaptando as axudas e recursos pedagóxicos ás súas necesidades.
- Actividades diferenciadas, propoñendo, ao alumnado que presentan algunha dificultade para traballar certos contidos, actividades que lles permitan aproximarse a estes, ou ben actividades de ampliación na materia, para aqueles alumnos con maiores capacidades.
- Materiais didácticos variados, que ofrezan un conxunto de actividades que aborden os contidos de distintas maneiras.
- Valorarase a adaptación e colaboración entre compañeiros, tal e como queda recollido nos contidos actitudinais a acadar.

En todo caso, haberá unha coordinación co departamento de orientación, que tamén terá dado a súa visión de cal é o xeito de proceder e de facilitar ao alumnado a súa aprendizaxe.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Ademais dos contidos desenvolvidos en cada unidade, hai outros contidos que se tratarán ao longo de todo o curso, e como tales non se poden adscribir a unha soa unidade ou bloque didáctico.

Os temas transversais preséntanse como un conxunto de contidos que interactúan en todas as áreas do currículo escolar, e o seu desenvolvemento afecta a súa globalidade; non se trata pois dun conxunto de

ensinanzas autónomas, senón máis ben dunha serie de elementos da aprendizaxe sumamente globalizados.

Partimos do convencemento de que os temas transversais deben impregnar a actividade docente e estar presentes na aula de forma permanente, xa que se refiren a problemas e preocupacións fundamentais da sociedade. Entre os temas transversais que teñen unha presenza máis relevante nesta materia destácanse:

- Educación moral e cívica: para promover o traballo cooperativo e a valoración dos distintos puntos de vista e a aceptación de decisións colectivas.
- Educación para a igualdade: para fomentar o desenvolvemento das actividades do grupo sen distinción por razón de sexo, así como remarcar a idea de que ambos sexos son igualmente aptos para desempeñar un bo traballo dentro das empresas.
- Educación para a paz: educarase nos valores da democracia, fomentando a interculturalidade e unha educación para os dereitos humanos, potenciando un clima de aceptación e respecto, tanto nos grupos de traballo como na aula. Recoñecerase que o alumno é competente para participar na resolución dos seus propios conflitos, o que promove a súa maduración e os dota de aptitudes, como escoitar e pensar criticamente, que son básicas para a súa formación.
- Educación para o consumidor: os alumnos deberán ter empatía co consumidor ao cal van dirixidos os produtos e servizos que eles desenvolven, poñéndose no lugar de aquel e identificando as súas necesidades como consumidores.
- Educación para a saúde: apreciar a importancia de traballar, en calquera ámbito e sobre todo no sector turístico, de maneira ordenada, pulcra e precisa. Teranse en conta as normas básicas de hixiene.
- Educación ambiental: descubrir, apreciar e valorar a importancia da natureza e do medio, e colaborar na súa conservación mediante accións de reciclaxe e de consumo racional. Apreciar o desenvolvemento sostible mediante a reciclaxe de materiais, o deseño e o consumo racional de obxectos, etc.
- Novas tecnoloxías, TIC, están incluídas nos recursos utilizados e serán de uso común.

No desenvolvemento do proceso de ensinanza-aprendizaxe están implícitos o traballo en grupo, a educación cívica, a igualdade de mulleres e homes e a educación para a convivencia. Estes conceptos, así como respecto aos compañeiros, profesores, aulas e material de traballo, traballaranse a través de diferentes actividades.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Dentro das actividades complementarias encádranse aquelas que se producen como resultado de eventos especiais que se poidan organizar no centro:

- Semanas ou xornadas gastronómicas e turísticas.
- Conferencias e charlas especializadas.
- Cursos monográficos
- Outros actos dentro ou fóra do centro como resultado da colaboración do CIPP con outras institucións ou organismos.
- Charlas e conferencias de profesionais do sector turístico.

Actividades que se desenvolven fora das instalacións do centro e que teñen relación cos contidos do módulo:

- Visita ás feiras turísticas e as súas xornadas técnicas
- Asistencia a congresos e conferencias do sector turístico
- Visita a empresas do sector da hostelería e do turismo

As actividades complementarias, cando o implique a súa propia natureza, consideraranse extraescolares.

10. Outros apartados

10.1) .

Nas primeiras semanas do curso escolar explicaráselle ao grupo de alumnado o plan do curso escolar no módulo, incidindo en:

- Criterios de cualificación e mínimos esixibles, en cada unha das Unidades didácticas.

O alumnado unha vez rematada a explicación asinará un documento onde constará o que se lle explicou.

- Programación xeral do módulo.

A programación do módulo estará disponible, una vez aprobada, en el aula virtual del módulo.

O profesor do módulo informará ao alumnado matriculado durante a primeira semana do curso escolar dos seguintes aspectos xerais da programación didáctica:

1. Distribución das Unidades didácticas e temporalización aproximada.
2. Criterios xerais de cualificación e normas básicas.
3. Proceso de recuperación, de selo caso.
4. Actividades previstas durante o curso escolar.

Unha copia da programación (versión alumnado) xerada pola aplicación informática quedará exposta e a disposición do alumnado na biblioteca do centro educativo (en formato papel ou arquivo informático), non obstante o profesor poderá complementar esta acción poñendo a programación en plataformas educativas (Aula Cesga, Aula Virtual, Moodle...).

Esta comunicación realizarase verbalmente, expoñéndoa no aula con todo o grupo. Unha vez finalizada a exposición o alumnado presente asinará a folia de rexistro facilitada polo profesor. Esta folia quedará

arquivada polo Xefe do Departamento de Hostalaría e Turismo.